

„...szinte csak a diploma eredménye számít”

— Ahol az egyetemi újság napilap —

Két évig az Egyesült Államokban dolgozott dr. Németh József, a JATE Analízis Tanszékének docense.

Ohio állam fővárosának, Columbusnak az egyetemén nemcsak mérnököket képeznek, de természet-, és történettudományt is tanítanak. Az egyetemi oktatás tengerentúli rendszeréről kérdeztük a tanár urat.

— Milyen tanszéken tanított?

— A Matematika tanszékén, amelyen kb. 100 amerikai és mintegy 25 „visitor” (vendég) oktat. Ott nem osztják föl a matematikát analízis, geometria, algebra tanszékekre. Persze vannak kisebb csoportok, 10–15 ember, akik ugyanazzal a témával foglalkoznak, és szorosabb kapcsolatban állnak. Az is eltér a mi szokásainktól, hogy ott nem a legtekintélyesebb professzor a tanszékvezető. Erre a posztra nem a legjobb tudóst, hanem a legjobb menedzsert választják.

— Hogyan tanulnak az ottani egyetemisták?

— A hallgatók az alapképzésben kevesebbet tanulnak meg, mint nálunk. Tényleg csak a legszükségesebb ismereteket sajátítják el. Aki többet szeretne, az meghosszabbíthatja a tanulmányait, és szakosodhat. A hallgatóknak egy héten 18–20 órájuk van. Nem félve, hanem negyedéves periódusok vannak. Egy negyedévben minden hallgató fölvesz 3–4 tárgyat. A periódus végén 3 napos vizsgaidőszak van. Akinek

ez nem sikerül, az a következő negyedévben újra fölveszi az adott tárgyat. Csak azt határozzák meg, hogy milyen vizsgák kötelezőek egy bizonyos típusú diplomához, de teljesen az egyetemistára bízák, hogy ezeket mikor teszi le. Aki gyorsabban tanul, az hamarabb végez. Persze azért túl sokat nem szoktak vállalni a hallgatók, mert a tanulás szinte mindenki dolgozik. Ők hordják ki az újságokat, éttermekből rendelésre házhoz viszik az ételt. Nyáron is van egyetem. Ilyenkor azonban inkább dolgoznak a diákok, megkeresik a tandíjra, kollégiumra való, esetleg 1–2 tárgyat vesznek föl. Olyanról nem hallottam, hogy valaki nyaralni nem volna. Nekem hetente 10 óráim volt. Ezen felül mindennap kötelesek voltam egy konzultációs időpontot megadni, amikor a diákok fölkereshettek a problémáikkal.

— Mi mindent tanultak a hallgatók?

— Érdekesnek tartom, hogy egy mérnökhallgató angol levelezést, beszédet is tanul, és még egy idegen nyelvet. De mindenki fölvehet a szakterületétől távolos kurzusokat is, például egy történelem szakos biológiát, vagy egy mérnök történelmet.

— Hogyan lehet mindezt heti 18–20 órában?

— Egyrészt úgy, hogy csak néhány alaptantárgy van, és nem azzal az igénnyel, hogy minden szüksége-

set megtanítsunk. Az egyetem nem kész mérnököket akar csinálni, csak a lehetőséget adja a kezükbe: a módszerekkel és az alapvető szakirodalmi ismeretekkel „vértzi föl” őket.

— Ösztöndíjat kapnak az amerikai hallgatók?

— Csak a legkiválóbbak közül néhányan, több száz emberből 3–6 fő. Az átlaghallgató azért hajt, mert az elhelyezkedésénél szinte csak a diploma eredménye számít. Ezért a hallgatók nagyon igénylik az egységes értékelést. A diákok között verseny van, de az érdemjegyek (10 fokozatú skála van) nem nyilvánosak. Ha én egy dolgozat után felolvastam volna a jegyeket, kirúgtak volna. A dolgozat írásakor sem néztek egymásra soha.

— Úgy tűnik számomra, hogy az amerikai átlaghallgató meglehetősen zárkózott, magának való. A politika sem érdekli őket?

— Jó részük valóban passzív, de azért elég sok kör, csoport működik. Ezek vitaesteket szerveznek, híres embereket hívnak meg. Egyszer ott járt Henry Kissinger, akkor a 2000 fős előadóterem zsúfolásig megtelt, és legalább még 2000-en kint hallgattak.

— Végül: ott is van egyetemi újság?

— Igen, természetesen. Minden nap megjelenik, és mindenről ír.

M. T.

...és mi van a JATE-klubbal?

Sajnos hajlamosak vagyunk arra, hogy felelőtlenül ítélkezzünk mások felett. Ez a tétel pedig különösen akkor igaz, ha vannak akik előttünk ugyanezt már megtették, s heves felháborodásuk bennünket is erre ösztönöz. Ebbe a csapdába sikerült nekem is majdnem besétálnom, amikor két egyetemista társamtól értesültem, hogy „a JATE-klubot valószínűleg nem is zárták be, mert minden hétfőn DISCO-t tartanak ott, s csak az egyetemistáknak nem adják oda rendezvényekre”. Ösztönzést szövegezőm meg voltam lepve, hiszen egy jó hónapja olvastam a Délmagyarban, hogy milyen jól haladnak a felújítási munkálatok, s hogy februárban végre újból kinyit a klub. Ezek után nem maradt más választásom — mivel a teljes igazság érdekelt — mint, hogy felkeressem az ez ügyben illetékeseket, s magam is szemrevételezzem a klubot, jelenlegi állapotában.

Elsőként dr. Szabó Dezsőt, a JATE gazdasági főigazgatóját kérdeztem meg. Elmondta, hogy a klubot január 1-jével azért kellett bezárni, mert éleveszélyes állapotban volt. A villamosági- és csatorna-rendszere már (rég) nem garantálta a biztonságos nyitvatartást. Amikor felmérték a felújítás pénz- és időigényét, a „külső benyomások” alapján ítélték. Azonban a munkálatok megkezdésekor kiderült, hogy 1,5 millióval több pénzre és vagy 5–6 hónappal hosszabb időre lesz szükség. Azonban ezt a pénzt valahonnan elő is kellett teremteni, ami újabb időkiésést eredményezett. A főigazgató szerint így a nyitás májusra várható.

Bennem viszont további kérdések fogalmazódtak meg.

Például, hogyan lehet az éleveszélyes állapotok ellenére a hétfőn diszkózni, s ha azt lehet, JATE-s rendezvényt miért nem tarthatnak a diákok? S ha megvan az újabb 1,5

millió, miért kell még e hétfői bevételekhez is ragaszkodni? Ezekre a kérdésekre azonban már csak a közvetlenül is érintettek, jelen esetben Jóni Gábor, a klub gazdasági vezetője válaszolt.

Tehát igaz, hogy az előre be nem tervezett összeg végre összejött — még ha különböző kölcsönökből is, melyek újabb 2–3 évre leterhelték a klubot — azonban az eredeti 1–1,5 millió sosem volt meg. Az egyetem ugyanis összesen 350 000 Ft-ot tudott e célra fordítani. Ma pedig már 4 millió körül jár az össz felújítási költség.

Egyszóval az első perctől óriási anyagi nehézségekbe ütköztek a klubban folyó munkálatok. Márpedig a hiányzó hatalmas összeget nem lehet 2 nap alatt felhajtani, s különösen nem, ha pusztán 3 ember buzgólkodik ez ügyben. (A klub vezetője, a gazdasági vezetője és az önköltségen felvett technikai vezető.) Talán nem szükséges részletezni, hogy mennyi utánajárás szükségeltetik ahhoz, hogy a semmiből 1,5 millió legyen. S legalább ugyanennyire köztudott, hogy ha ma egy magyar állampolgár bemegy az ország bármely TÚZEP-telepére nem biztos, hogy legalább egy szál deszkát is talál ott, hogy a csempét és a téglát már ne is említsük. Így aztán a felújítás csak olyan fokozatokban haladhatott a klubban, amennyit az innen-onnan befolyt pénz és építőanyag biztosítani tudott. Ha elfogyott valamelyik, a munka szünetelt. Tehát azért kell, sőt muszáj hétfőn diszkózni, mert abból is pénz jön be. Az pedig talán nem a klub vezetőinek hibája, hogy az országban nem találni egyetlen kisiparost, vállalkozót sem, aki két naponta összehajszolná a felszerelést, abbaahagyná a munkát, azért, hogy például egy évfolyambulit, egy vetélkedőt vagy egy szinpadit próbát meg lehessen tartani a klubban. Így is elég gond és kiesés, hogy minden

péntekre olyan elfogadható állapotba kell hozni a helyiséget, hogy „tömegek” befogadására valamelyest alkalmas legyen. Mindezt megszervezni és a munkához szükséges munkaerőt, pénzt és építőanyagot előteremteni még mindig ugyanannak a három embernek a feladata, s akkor még a kivitelezéshez szükséges tervezetéről szót sem ejtettünk. Az pedig, hogy mindenképp, ami ott lenn történik ugyancsak a fent nevezettek vállalkozásának felelőssége, gondolom szót sem érdemel. Akiknek pedig ezek után is fenntartásai vannak a hétfői „külön programokkal” kapcsolatosan, javasolom, hogy tegyenek egy sétát a klubban és győződjék meg ők is arról, hogy ami most ott lenn történik az elsősorban — ha csak nem kizárólag — a mi érdekeinket szolgálja.

Kakuszi Zoltán — a technikai munkálatok vezetője — elmondta, hogy februárban a klub valóban nyitásképes állapotba került, az eredeti nyitvatartás szerint. Azonban, hogy a teljes zárt rendszert kiépítsék, ehhez még legalább két év kell. De az összes technikai újításon kívül van egy külön jó hír is, a zenét kedvelők számára. Végre sikerült saját zongorát vásárolni, s így elhárult az akadály a különböző dzsesszkoncertek megrendezése elől.

Konkrét megállapodás született a Benkő Dixilend Band-el.

Azonban nem árt, ha mindenki szem előtt tartja Jóni Gábor azon megjegyzését, miszerint a programokra fordítható összeg határozza meg továbbra is a klub kínálatát. Ez pedig a kölcsönök és a várható adó miatt sajnos elég leterhelt lesz. Ezek után én már csak kiegészíteni tudom Montecuccoli híres megállapítását, mi szerint: Nem csak a háborúhoz kell pénz, pénz és pénz — na meg egy kis puskapor!

— anita —

„A tagsággal való párbeszédre nagy szükség van”

Előző lapszámunkban a párttagkönyvcserére kapcsán beszélgetéseket folytattunk felsőoktatási intézményeink több évtizedes párttag múlttal rendelkező oktatóival. Kérdésünk akkor is, most is az volt, mi a véleményük a tagkönyvmegújításról, mit várnak attól. Jelen válaszadóink az ifjabb, kevésbé tapasztalt párttagok közül valók. Gondolataik közvételét vállalták, holott igen sokan kortársaik közül ódzkodtak a véleménynyilvánítás ilyen formájától. A tény elgondolkodtató, s csak abban bízhatunk, hogy a „hallgatás” okát, legalább az elbeszélések során elmondják.

Dr. Berkesi Ottó, a JATE Általános és Fizikai Kémiai Tanszékének tanársegéde; 1980 óta párttag:

— A tagkönyvek kicserélése az apparátusnak szóló adminisztratív feladatot. Engem az aktus másik része, az elbeszélgetés izgat. Az idősebbek is mondják, de jómagam is úgy érzem: az utóbbi években a párttagok véleményét nemigen kérték ki. Épp ezért arra számítok, hogy sok fontos dologra fény derül az elbeszélések során. Kiderül, mi az a politikai irányvonal, mely egységes cselekvésre buzdítaná a párttagokat! Az MSZMP célja — formálisan — már megfogalmazódott. Most a „hogyan?”-ra kelene választ kapni a tagságtól. Végül soron összegezhetjük majd, hogy az egyes párttag a JATE-n, Csongrád megyében mit tehet a központi elhatározás megvalósításáért.

Az adminisztratív feladat, a tagkönyvek cseréje nagy terhet ró az apparátusra, azokra a politikai munkásokra, akiknek manapság ennél súlyosabb feladatok is lehetnek. A tagsággal való párbeszédre azonban most nagyon nagy szükség van! Az információk összegyűjtése igencsak időszerű, hiszen így az emberek jobban kapcsolódhatnak a központi elhatározáshoz, a végrehajtás során saját gondolataikra ismerhetnek rá.

Nem hiszem, hogy az egyetemen túl nagy kilépési hullám kísérné a tagkönyvcserét. Az emberek döntő többségének ugyanis nem az ideológiai alappal, hanem a konkrét gyakorlati gondjával van a világát jól ismerő, átlátó, gondolkodó fő tisztában van azzal: 4–5 év nem történelmi léptékű időszak, az elkövetett hibák korrigálhatók.

Az elbeszélések időszaka november elejétől február végéig tart. Nekem nyíltan és keményen elmondták: milyen vélemény alakult ki a környezetemben rólam és a pártmunkámról. Viszont én is elmondhattam: miért olyan, amilyen a politikai tevékenységem, mi az én álláspontom. A másik oldalt szintén ismerem, ugyanis jómagam is elbeszélgetek más párttagokkal. Elsőszámú kötelezettségemnek érzem, hogy a legszélsőségesebb megnyilvánulásban is értsem, hámozzam ki a közölni szándékozott információt, s továbbítsam azt. Úgy látom, hogy az elbeszélést irányító párttag személyétől erősen függ az, miképpen alakul a tagkönyvcserét kísérő „párbeszéd”.

Juhász Károly, II. éves matematika-kémia szakos JGYTF, 1986 óta párttag:

— Szerintem jó ötlet volt az elbeszélgetés, mert így a párttagok némi visszacsatolást kaptak, de nem hiszem hogy komolyan változna a helyzet. Jó, hogy érdeklődnek a párttagok véleményéről az egész országot érintő kérdésekről, a párt politikájáról. A párt infóban például megkérdezték a véleményünket Kádár János beszédéről is. A tagkönyvcserével kapcsolatos beszélgetések főleg gazdasági kérdéseket érintettek. Megkérdezték a véleményünket a párt politikájáról is, a gazdasági reformokhoz kapcsolódó politikai reformok azonban szerintem túltárgyalt téma.

Nem hiszem, hogy a tagkönyvcserére a párttagság lényeges megújulással járna. A konzervatívokat, akik ellenzik a reformokat, szerintem nem szabad kizárni a pártból, csak ne válasszuk őket vezetőnek. Szovjet mintára most nagyon fölbuzdulunk, s lehet hogy a végén túllövünk a célon. A betokosodottakat nem lehet kitenni. Berecz elvtárs a tévében legutóbb úgy fogalmazott, hogy a céllal ők is egyetértettek, csak más úton akarnak menni.

Málovics Jánosné tanársegéd, JGYTF Marxizmus-Leninizmus Tanszék, 1978 óta párttag:

— Nem hiszem, hogy ezen a tagkönyvcserén túl sok múljon. Szerintem főleg adminisztratív lépés, kimerül az adatok megújításában. Az el-

beszélésektől többet is lehetne remélni, a párttagok azonban meglehetősen közömbösek ezeken a találkozókon. Sokan érdektelenekek, mások egyszerűen azért léptek be, mert féltek nem párttagok lenni. Ezek a kényszerpárttagok, valamint a karrieristák és a közömbösök nem mondanak el semmit, nem fogja kiszűrni őket a tagkönyvcseré. Az emberek a személyes problémáikkal vannak elfoglalva, félnek a jövőjüktől. Másrészt nem érzik, hogy tehetnének valamit. Egy átlagos párttag nagyon kis dolgokban szavazhat. A főiskola dolgozóit amúgy is lefoglalják most a belső változások, az új Szervezeti és Működési Szabályzat. Szerintem azonban az érdektelenség alapvetően abból fakad, hogy a párttagok nem dönthetnek, nem szólhatnak bele a dolgokba. Abból pedig már mindenkinek elege van, hogy csak beszéljünk róla.

Papp Attila, JGYTF KISZ-titkárhelyettes, 1984 év óta párttag:

— Véleményem szerint egy hallgatóhoz közelebb áll a KISZ, mint a párt. Mi a párt szervezete vagyunk, de nem mindenben követjük a pártot. Szerintem ez a tagkönyvcseré nem hozhat letisztulást. A régimódiakat, konzervatívokat ki kellene szűrni. Az ellen is nehéz hadakozni, aki csak a babérjain ül, hát még aki ellenkezik! Ezért tehát, ha valakinek más elképzelései vannak és ezt meg is mondja, fel kellene tenni neki a kérdést: akkor miért párttag? Az ilyen ember inkább ne legyen az. Félő, hogy a párttagság lassan olyanná válik, mint a szakszervezeti: egy idő után mindenki automatikusan belép.

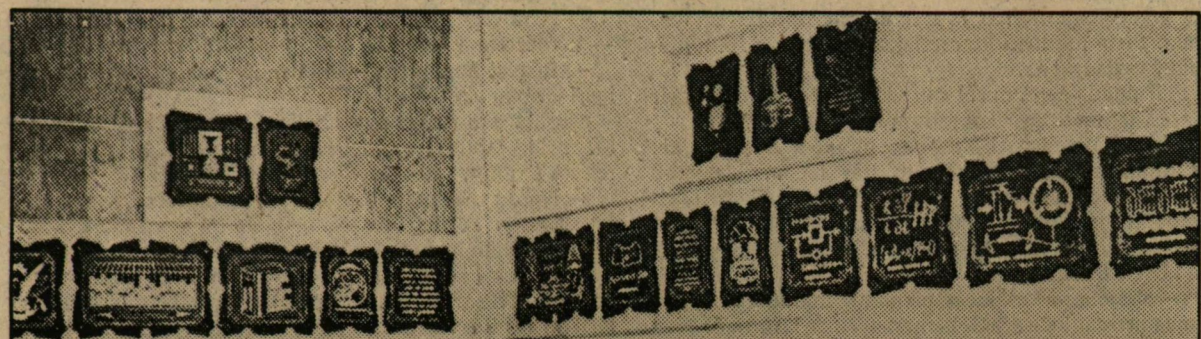
Az elbeszélgetés sem a legjobb forma. Ha egy alapszervezet dolgozik, folyamatosan üléseket tart, akkor erre nincs szükség. Ha a KISZ-ből ki lehet zárni embereket, mert nem várható tőlük, hogy a mozgalomban dolgozni fognak, akkor ezt a pártban is meg kellene tenni. Bár ma még nem jutottunk el oda, hogy a véleményünket megfelelő keretek között meg is tudjuk mondani egymásnak.

Kassai Miklós, SZOTE VI. év, ÁOK, 1983 óta párttag:

— Minthogy a tagkönyvek érvényessége 1988-ig szól, világos volt mindenki előtt, hogy tagkönyvcserére lesz. Külön szerencse, hogy ez a tény szoros kapcsolatba kerül a kormányprogram megvalósításával, a reformokkal. Nyilvánvaló a párttagok számára, hogy kizárólag a párt lehet kezdeményező ebben a dologban, nem engedheti ki kezéből a kezdeményezést.

Véleményem szerint a tagkönyvcserére általános „revízióra” ad lehetőséget a tagság körében. A szelekción során úgy gondolom, lesz, aki azért lép vissza, mert jelen pillanatban nem ért egyet a párt politikájával, s ezt meg is mondja. Lesz, aki sokrétű elfoglaltságára hivatkozik majd, holott nem biztos, hogy ez az igazi ok. S lesz olyan is, aki kilép, pedig szükség lenne rá, tenni tudna a változásokért, a reformokért, ám mikrokörnyezete évek óta ellen-szenvvel figyelni tenniakarását, s félremagyarázza jobbító törekvéseit. Nagyon szomorú, de azt hiszem, nem feltétlenül azok az emberek távoznak majd, akiknek távozniuk kellene.

Hogy milyen hatása lesz? A pártot kivüliek valószínűleg azt várják, hogy most kiszűrődnek majd a szerintük a párttagságot pusztán jobb érvényesülésük érdekében vállalók. Ám ez korántsem biztos. Tagadhatatlan, hogy vannak ilyen párttagok, ám az elbeszélések alatt nem valószínű, hogy ez kiderül. Én mint párttag úgy gondolom, az elbeszélések lehetőségét adnak bizonyos szelekcióra, kritika és önkritika gyakorlására. Összességében azonban csak a legalkalmatlanabbakat tudja kiszűrni, fontos árnnyalatokat, szándékbeli núanszokat nem fognak tükrözni az elbeszélések.

Elkészült a tudományegyetemi tanásterem számára a már évekkal ezelőtt megrendelt domborműsorozat. A JATE-n oktatott tudományágak legújabb szimbólumait megjelenítő 70 darabból álló teremszobrot Hemmert János szegedi képzőművész készítette. (Kun Sándor felvétele.)